

Povestea ursului și a vulturii

de Emilian Turbatu

Odată demult, pe vremea poveștilor și a legendelor, trăia pe aceste meleaguri - pe lângă târgul Câmpulungului - un boier, Novac pe numele lui. Iar boier Novac avea o nevastă - Doamna Safta - și o fată, Smaranda, frumoasă și veselă. Boier Novac, jupâneasa Safta și jupânița Smaranda erau iubiți de către toți oamenii de pe moșie. Dar boier Novac muri, iar moșia rămase fără stăpân.

Tot în timpurile acelea - adică pe vremea fanarioșilor și a Ducăi Vodă - trăia și un simbriaș netrebnic, de nume Carazoglu, care îl ajutase pe Duca să capete domnia, acolo la ei, în Fanar. Iar Duca Vodă, de cum se înscăună de-a treia oară, îl căftăni pe acest Carazoglu de-l făcu boier pământean, cu numele de Rucăreanul. Însă îl trimise departe de curte, pentru că-i era frică de mișeliile și uneltirile lui. Iar Doamnei Safta i-l dădu de soț, mai mult cu de-a sila și amenințând-o că dacă nu-l ia de bărbat pe boier Rucăreanul, atunci îi ia pământurile și le lasă pe drumuri și pe ea și pe fata ei.

Acuma, jupânița Smaranda era plecată la Viena, la studii, ca să învețe să cânte la pian ... sau la vreun alt instrument la care se cânta în vremurile acelea de mult apuse.

Fiind fata la Viena, Doamna Safta căzu la pat, bolnavă de inimă rea după moartea întâiului ei soț, iar boier Rucăreanul îi trimise fetii scrisoare să vină să se ocupe de treburile moșiei până ce se întremează maică-sa. De cum auzi că maică-sa e bolnavă, jupânița Smaranda, plecă numaidecât către țară. Iar muntele îl trecu pe la Bran.

Când ajunseră aproape de Fundata, osia trăsurii se rupse, așa că se opriră să o repare. Și Smaranda ieși din trăsură împreună cu doica, să-și mai dezmoștească picioarele, până terminau oamenii de reparat. Iar vizitiul îi zise:

- Jupâniță Smarandă, să nu care-cumva să te duci prea departe, că te mănâncă urșii pe coclaurile ăstea. Iar când oi suna eu din cornul aista, să ieși la șleah să te găsim când trecem cu trăsura. Iar dumneata, doică, fii cu băgare de seamă.

- N-ai grijă vizitiule - îi răspunse doica - eu sunt de fel din Fundata, așa că știu bine locurile astea. Cum ai terminat de reparat osia, suflă în corn, iar noi om ieși negreșit la șleah.

Cum le zise vizitiul acestea, cele două plecară la plimbare. În vremurile acelea, nu era ca acum, cu drum înfundat și case peste tot. Fundata era încă departe și nu avea decât vreo zece case. Și cum mergeau ele așa, culegând zmeură de pe ici pe colo, numai ce aud în tufișuri "mor, mor".

- Ce să fie asta doică? întrebă Smaranda speriată.

- Draga doichii, aista-i ursul. Haidem să plecăm repede, până nu ne simte.

Dar înainte să poată să facă cea mai mică mișcare, tufișurile se dădură la o parte, iar din ele ieși un pui de urs, care zburdă înspre fată. Smaranda întinse mâna să-l mângâie și să se joace cu el, dar doica o opri numaidecât.

- Nu-l atinge, draga doichii, că apoi vine mumă-sa să ne ceară socoteală. Haide să fugim acum.

Zis și făcut: cele două o luară la fugă cu ursulețul după ele. Dar de-abia făcură câțiva pași, că tufișurile se deteră iar în lături, iar din ele apăru o namilă de ursoaică.

- Fuuuuugi, îi strigă doica împingând-o pe fată înainte, iar ea scoase un jungher din fuste și se întoarse să înfrunte fiara.

Ursoaica se ridică în două picioare răcnind amarnic, dar doicii nu-i era frică de altceva decât că animalul ar fi omorât-o și pe Smaranda după ce o va fi omorât pe ea. Așa că strigă și ea la ursoaică din fundul bojocilor, iar aceasta se lăsă din nou în patru labe și vru să se ia după fată. Dar doica se puse în fața ei cu pumnalul în mână, iar când ursoaica ajunse la ea, i-l înfipse într-un umăr. Ce putea să facă însă, o împunsătură, unei asemenea forțe a naturii? Ursoaica îi înfipse ghearele în coaste, apoi, cu un dos de labă o zvârli cât-colo și o izbi de un copac, iar femeia rămase fără suflare la poalele lui. Ursoaica o miroși, iar când văzu că nu mai suflă, se luă după Smaranda,

care alerga înspre trăsură, să le ceară ajutor oamenilor. O ajunse repede din urmă, iar fata nu mai putea respira de alergat și de spaimă, așa că se lăsă în genunchi plângând și rugându-se la bunul Dumnezeu pentru sufletul ei și al doicii, căci știa că sunt amândouă pierdute.

În acel moment de disperare, fata auzi un fel de șuierat prin aer și ceva ca o aripă de pasăre îi atinse părul. Mai auzi o șuierătură, apoi încă una, iar mugetul animalului se schimbă în horcăit. Când deschise ochii, o văzu pe ursoaică întinsă pe jos, cu trei săgeți în piept. Un braț puternic o ajută să se ridice, iar fata se întoarse cu capul plecat și ochii împăienjeniți de lacrimi și se cuibări la pieptul salvatorului ei.

- Mare ți-e puterea, Doamne, spuse un soldat bătrân făcându-și cruce. Doar câteva clipite mai încolo dacă ajungeam că-i făcea fetei de petrecanie. Și mare ți-e meșteșugul căpitane, că i-ai slobozit săgeata drept în inimă.

- Ia vezi dacă mai suflă, răspunse salvatorul fetei, iar Smaranda, auzindu-i vocea puternică și mângâitoare, ridică în sfârșit ochii către fața lui.

Și ce îi fu dat să vadă? Fețișoara lui, spuma laptelui. Mustăcioara lui, pana corbului. Salvatorul ei era un bărbat frumos, înalt și puternic, de ziceai că e frate cu Făt-Frumos. Își plecă sfioasă privirile și-i zise cu voce pierdută:

- Căpitane, pot să-ți știu numele? Pot să știu numele omului fără de care viața mea ar fi fost sfârșită astăzi?

- Jupâniță, numele meu e Gheorghe Panait și sunt căpitan de gardă la vama de la pasul Branului.

- Căpitane Panait, pe mine mă cheamă Smaranda lui boier Novac. Domnia ta mi-ai salvat astăzi viața și asta nu o voi uita nicio ...

În acel moment fu întreruptă de un mormăit disperat, căci puiul de urs ajunsese lângă trupul neînsuflit al mamei sale, pe care o plângea acum cu jale mare. Bătrânul ostaș scoase un cuțit și-i spuse:

- Căpitane, doară știi ce îi nevoie să fac. Că de murit tot moare de foame fără mă-sa, dar mai bine să nu se mai chinuie.

- Stai așa, măi Tamașe, să o duc pe fată de aici. Jupâniță Smarandă, vino cu mine!

O trase pe fată câțiva pași dar aceasta se opri cu ochi îngroziți și întrebă:

- Dar ce vreți să faceți? Nu cumva vreți să omorâți puiul de urs?

- Jupâniță - răspunse căpitanul blând - nu putem să facem altfel, dacă mai avem o urmă de omenie în noi. Puiul nu e încă de-ajuns de mare ca să-și găsească singur de mâncare. Așa că o să moară de foame.

- Asta-i legea firii, jupâniță spuse cu înțelepciune ostașul mai bătrân. Mai bine să moară de mâna noastră și fără suferință, decât de foame, iar vulturii să-l ciugulească înainte de a fi mort de tot ...

- Nuuu, îl întrerupse fata. Nu pot să las să i se întâmple așa ceva. Îl iau mai bine la conac și s-o găsi întotdeauna ceva de mâncare pentru el la bucătărie.

- Și când o crește? E o fiară, jupâniță, iar oamenilor or să le fie mereu frică de el și or să-l țină în lanțuri, sau or să-l schilodească.

- Când o crește, îl slobozim înapoi la munte.

- Apăi tot degeaba, jupâniță, că n-o să știe să găsească de mâncare și tot de foame o să moară.

- Nu oștene, nu se poate să-l omorâți ... nu astăzi. Dacă n-om găsi o ieșire, atunci o să-l omorâm, dar nu astăzi.

Oșteanul se uită la căpitanul lui, care încuviință scurt. Băgă cuțitul înapoi în teacă, apoi îl luă pe ursuleț de o ureche, iar când acesta nu vru să plece de lângă trupul mamei lui, îl luă de pielea cefei, iar animalul se supuse.

- Căpitane - spuse Smaranda înfrigurată brusc - mai era cu mine doica mea ... nu știu ce s-o fi ales din ea.

- Haidem să o căutăm, jupâniță ... dincotro a venit ursoaica?

Smaranda nu știa, dar căpitanul căută urmele și le găsi destul de repede.

Când ajunseră la doică, aceasta de-abia mai mișca. Căpitanul Panait porunci oștenilor să-i facă un fel de targă din crăci, pe care o puseră cu grijă și o cărară încet, ca să nu o scuture prea tare. Iar oșteanul cel bătrân strânse ierburi de leac tot drumul până ce ajunseră la Fundata, la casa doicii. După ce o îngrijiră cum știură mai bine, căpitanul spuse, mai de voie, mai de nevoie:

- Jupâniță, noi nu mai avem ce face aici. Doicii dumitale îi trebuie de-acum un felcer. Așa că noi om pleca la datorie, cu voia dumitale.

- Căpitane - îi răspunse fata luându-i mâna în mâna ei, cu ochii din nou înrouați - n-oi uita niciodată ce ai făcut pentru mine și pentru doica mea.

Apoi, după câteva clipe de gândire, adăugă:

- Iar dacă îi întâlnești o trăsură pe drum, spune-i vizitiului unde ne aflăm ... și lasă-i ursulețul în grijă - mai spuse fata repede, cu o privire îngrijorată.

Ostașii plecară, iar Smaranda stătu lângă doica ei, dându-i din când în când să bea din licoarea pe care o fierse oșteanul cel bătrân. Iar când trăsura ajunsese în sfârșit, Smaranda îi trimise vorbă maică-sii prin vizitiu, că stă cu dădaca ei câteva zile și să-i trimită un felcer.

- Căpitane - spuse un ostaș - parcă nu ți-e inima la drum.

- Ehei - răspunse în locul lui oșteanul cel mai bătrân - căpitanul nost' și-o lăsat inima lângă o jupâniță sprâncenată, iară acum, doar la ea 'i-e gândul.

Soldații răsără, dar căpitanul de-abia îi auzi. De cum plecaseră de lângă fată, îl apucase un fel de sfârșeală în suflet și vru numaidecât să se întoarcă, dar nu putea, că era chemat la datorie. De-abia a treia zi îi dădu voie comandantul garnizoanei să plece, dar numai pentru o zi, după care trebuia să se întoarcă negreșit.

După vreo două zile doica se mai întremase, așa că Smaranda putu să o lase în grija unei femei bătrâne din sat și să plece să o vadă pe maică-sa. Plecă odată cu felcerul trimis de la conac ca să o îngrijească pe doică.

Când ajunse acasă, găsi acolo altă suferință și altă boală, că maică-sa - bolnavă de inimă rea - zăcea de-acum la pat. Nicio licoare sau fierătură, de la felcerii pe care i-i adusese noul ei bărbat, nu reușise să o pună pe picioare.

Smaranda stătu și cu maică-sa două zile, timp în care făcu rânduială în toată gospodăria. Și multe mai erau de făcut, pentru că, în lipsa unei stăpâne care să le dea de muncă, slugile se ciorovăiau și lăsau toată treaba unul în grija altuia. Boierul adusese o grecoaică de-a lui din Fanar să vadă de gospodărie, dar slugile nu o sufereau și de fiecare dată când grecoaica le dădea de treabă, ziceau ca ea, apoi se făceau că nu au înțeleș româna stâlcită pe care o vorbea aceasta. Smaranda, ca o adevărată jupâniță boierească, le dădu tuturor de treabă și îi puse pe doi servitori mai bătrâni să vină în fiecare seară să-i spună grecoaicei ce a fost făcut și ce nu a fost din treburile pe care li le dăduse. Grecoaica, deși nu știa să citească, se uita în catastif și trăgea din când în când un semn cu un cărbune, iar slugile se minunau de atâta știință. Și mai de bună-voie, mai de rușine, făceau treburile pe care li le dăduse fata. Așa că a treia zi după plecare, se întoarse la casa doicii.

- Draga doichii - îi spuse aceasta - numai vreun ceas dacă veneai mai devreme, l-ai fi întâlnit pe căpitanul acela care te-a scăpat de ursoaică.

Smaranda se înroși la față și oftă, dar nu răspunse.

- Mi-a adus de toate bunătățile ... ia uite acolo pe masă și mănâncă șuncă împăratească de la ei de la Brașov și brânză de bivoliță.

Dar Smarandei numai de mâncare nu-i ardea. Desfăcu și ea coșurile pe care le adusese și scoase brânză de-a noastră de burduf și de coșuleț, sarmale și pastramă, pe care le adusese de la conac, împreună cu câteva pâini vârtoase.

- Apăi căpitanul a zis că se întoarce duminică adăugă doica și o privi pe fată drept în ochi - dar aceasta își lăsă ochii în jos, iar femeia zâmbi.

- Draga doichii, se vede că ți-a căzut cu tronc flăcăul. Și de ce să nu-ți cadă, că-i bărbat frumos și-i pereche bună pentru tine. Că-i și el neam de boier. Doar că fiind feciorul ăl mai mic, nu

i-a lăsat taică-său acareturi și avere, că acestea le-a lăsat băiatului mai mare. Iar pe el l-a trimis la cătănie, că nu a avut tragere de inimă către popie, cum a avut frate-său mijlociu.

Fata încuviință, apoi se apucă să deretice prin casă, împreună cu servitorica tuciuire pe care o adusesse de la conac și pe care i-o lăasă doicii când plecă din nou să o îngrijească pe maică-sa.

Smaranda se întoarse la Fundata sâmbătă, cam cu frică să nu fi trecut căpitanul pe acolo, mai devreme decât promisese. Când intră pe poarta curții, văzu ieșind din casă o mașteră cu părul vâlvoi și ochii aprinși în cap, ca la fiare. Îmbrăcată în zdrențe, cu un toiag noduros cu piatră neagră ca noaptea în vârf, femeia se apropie de ea și-i spuse cu voce croncănită: "Dragostea ta va dăinui în veacul veacului, dar tu nu te vei bucura de ea decât la răsărit și la apus".

Smaranda se sperie când o auzi, dar maștera plecă imediat, cu zdrențele fâlfâindu-i în urmă. Așa că fata intră în casă repede și suspină ușurată când o văzu pe doică bând o fiertură dintr-o ulcică, ajutată de chivuța cea tânără.

- Cine a fost femeia care a ieșit cu câteva clipe în urmă?

Doica oftă îndelung și-i răspunse:

- Asta a fost maică-mea. Nu te teme de ea, că nu are inima rea, chiar dacă arată ca muma pădurii.

- E vrăjitoare mare - adăugă țigăncușa - și are putere peste nouă hotare. Toți o știu și toți o caută să le descânte și să le facă farmece.

- Așa-i dădacă? întrebă Smaranda neîncrezătoare.

- Cam așa, fetița dădachiei. A fost vrăjitoare mare, dar au cam luat-o bătrânețile de pe urmă. De căutat nu o mai caută nimeni acum, că nimeni nu știe unde șade ... doar ea vine din peștera ei, sau din ce scorbura în care-o trăi, atunci când are vreo trebuință. Acum, o fi auzit de pe la cine știe ce dihanie că eu, fata ei, am fost stricată de urs și a venit să-mi aducă leacuri d'-ale ei. Bune leacurile și bag de seamă că le știam și eu de când eram copilă, doar că nu le-am fiert niciodată.

- Păi doică, atunci și tu ești vrăjitoare, nu-i așa?

- Nu sunt, fata doichii, nu-s, răspunse aceasta. Când a văzut maica mea că nu am tragere de inimă și nici har pentru farmece, m-a băgat slugă la boierul cel bătrân, moșul dumitale, care o fi fost vreun ibovnic de-al ei de prin tinerețe, după ce s-o prăpădit taica. Iară când te-ai născut, tătâne-tău mi te-a dat în grijă.

Țigăncușa întrebă înfierbântată:

- Da' nu-i asta vrăjitoarea aia marea de la Fundata, de o știe toată lumea? Aia de-a apărât satul de grindina cea mare ... că toți de erau acolo povestesc despre balaurul care a adus grindina peste munte, de-a rupt pomii și a dezlegat puhoaietele. Iar numai Fundata a scăpat neatinsă.

- O fi apărât satul, dar sătenii au izgonit-o de frica puterilor ei. Cum ziceam, acum trăiește pe vreo-unde printr-o peșteră pe care nu o știe nimeni, căci se zice că ăia de-au văzut-o acolo, au uitat apoi drumul și nu mai știu să ajungă. Iar cine o urmează, își rătăcește calea și se pierde în pustie.

Țigăncușa scoase un chicot ascuțit, dar Smaranda căzu pe gânduri, neștiind ce să creadă. În vremurile acelea de superstiție și neștiință, toată lumea credea în vrăjitoare și balauri și farmece și toate aceste nimicuri.

Amintindu-și de ceva, Smaranda se întoarse din nou spre dădaca ei:

- Mi-a spus că cică n-o să mă bucur de iubire decât la răsărit și apus ...

- Ei - îi tăie vorba doica - nu asculta și tu la tot ce spune nebuna aia, că dacă ar fi să ne luăm după ea ...

Țigăncușa clătină neîncrezătoare din cap și vru să spună ceva, dar se abținu văzând fața doicii.

A doua zi veni căpitanul, chipurile să o vadă pe doică. Însă cei doi tineri nu stătură prea mult cu ea, ci ieșiră la preumblare pe ulițele satului. Sătenii se uitau curioși la boierii aceștia tineri care se plimbau prin satul lor. Cei mai bătrâni le zâmbeau înțelegători și le dădeau binețe scoțându-și cușma. Dar câteodată cei doi nici nu-i vedeau, cufundați în discuțiile și visurile lor. Într-un târziu își

amintiră de doică și se întoarseră la ea, apoi căpitanul Panait fu nevoit să plece, că soarele trăgea înspre apus, iar el avea drum lung până la Bran. Înainte de a pleca îi spuse fetei:

- Jupâniță Smarandă, la noi la Bran îi sărbătoare duminica următoare. N-îi vrea să vii la bâlci să vezi comediile?

- Apoi o să vin, căpitane, vin bucuroasă, cum să nu?

Iar duminica următoare, Smaranda se duse cu șaretă la Bran de la conac, împreună cu o tovarășă de-a ei din Câmpulung și cu doica acesteia. După care, mai în fiecare săptămână și chiar mai des, cei doi își făcură de drum unul către celălalt.

După câteva luni de suferință, doamna Safta, simțind că îi vine sfârșitul, o chemă la ea și îi spuse:

- Fata mamei, de-acum eu nu o mai duc mult. Dar înainte să mor, vreau să le las toate cu rânduială.

- Mamă, ce vorbe sunt astea, răspuse Smaranda speriată. Cum poți să zici că mori ... nu poți să mori.

- Ba pot, fata mamei, pot ... și o să mor. Dar tu acum ascultă-mă, că prea multe puteri nu mi-au mai rămas.

Smaranda încuviință din cap, cu lacrimile curgându-i șuvoi.

- Fetița mamei, acuma, tu ești fată de măritat. Moșiile de la taică-tău, ți se cuvin după legea pământului, numai să fii măritată. Iar din moșiile mele ți se cuvine jumătate. Legea asta nici vodă nu poate să o strice. Înainte de moartea mea, eu vreau să te văd mireasă, ca să știu că n-o să fie pricină de judecată cu boier Rucăreanu. Așa că, tu acuma, vreau să faci nuntă. Căpitanul Panait ce gânduri are? Vine să te ceară sau nu? Că dacă nu, apoi să te uiți după altul.

Smaranda își șterse lacrimile și chicoti:

- El m-a cerut de nu știu câte ori, dar eu i-am zis să aștepte până te-i însănătoși dumneata. Iar acum, de fiecare dată când ne întâlnim, prima lui vorbă e dacă te-ai însănătoșit, ca să putem să ne luăm.

- Atunci fata mamei - îi zise ea cu voce slabă - când te-o cere data viitoare, să îl aduci la mine să vă dau binecuvântarea. Ai înțeles?

- Am înțeles, mamă, răspuse Smaranda și se repezi la ușă deschizând-o larg.

Aplecată și cu urechea la gaura cheii, o văzu pe grecoaică - aceasta o luă la fugă rușinată, împiedicându-se în fuste.

- N-avea grijă, mamă, chiar răs-poimâine vine Gheorghită, în misie, ca să ia fân pentru caii garnizoanei și am să ți-l aduc să mă ceară de la tine. Eu mâine dimineață mă duc la doică, iar de întors mă întorc răs-poimâine cu ostașii.

După câteva clipe de gândire, Smaranda adăugă:

- Deși nu știu de ce vin să ia fânul tocmai de la Câmpulung, în loc să-l ia de la Zărnești, unde e mai aproape și oleacă mai ieftin. Mie mi-a zis Gheorghită că fânul de la Zărnești nu-i bine uscat și e mai putrezit, dar nu știu cum s-o putea așa ceva, că doar fânul e fân, iar cu cât îl usuci mai bine, cu atât îți trage mai ușor în căruță.

Doamna Safta nu îi răspuse, iar după câteva minute de veghe, Smaranda o auzi respirând regulat, așa că se duse și ea la culcare. Dar fata nu știa că de multe săptămâni încoace, mama ei nu mai putea să doarmă decât vreun ceas pe noapte, iar în rest se chinuia cu gândurile și suferințele ei.

A treia zi către seară, Smaranda intră în curtea conacului pe un cal alb, foarte blând, pe care i-l aducea cu el de fiecare dată căpitanul, de la garnizoană. Calul acesta era cel mai blajin și ascultător din toată herghelia de lângă Bran, iar iubitul ei o învățase pe fată să călărească doar pe o parte a șeii. Animalul o asculta fără șovăire, doar că era cam încet, căci în galopurile lui cele mai iuți, nu întrecea un cal obișnuit la trap. Dar la pas era neprețuit, că mergea "la gebea", de putea călărețul lui și să doarmă călare.

- Iubita mea - îi spuse căpitanul de cum descălecară - haidem numaidecât la mama ta, să te cer după cuviință.

- Acum mergem dragul meu ... dar unde or fi servitorii? Și unde e toată lumea? Că doar nu s-or fi culcat cu toții așa devreme.

Smaranda privi mirată în jur, dar până la urmă ridică din umeri și urcă scările cerdacului mare, ducându-l de mână pe căpitan. Ajunseră în odaia mamei ei și o găsiră goală, iar fetei îi trecu un cuțit prin inimă.

- Mamăăă - strigă ea speriată - mamăăăăă.

Se îndreptă către ușa odăii alăturate, iar aceasta se deschise încetișor.

- Babă Agată - întrebă fata - unde e mama?

- Draga babei - răspunse bătrâna servitoare cu lacrimi în ochi - mamă-ta nu mai e. S-a stins astă-noapte în somn, iar acum e în odaia mare, unde e priveghiul și toți slujitorii conacului ...

Dar Smaranda nu o mai asculta. Ca prin vis merse până la odaia mare, cu căpitanul la un pas în urma ei. Slujitorii o primiră tăcuți în mijlocul lor, câte unul luându-i mâna în mâna lui și sărutându-i-o, iar ea le răspunse mângâindu-i pe tâmplă sau pe obraz, cu ochii împăienjeniți de lacrimi și fără să le vadă fețele.

Boier Rucăreanu stătea mai deoparte pe un tron frumos sculptat, bând din când în când câte o gură de țuică dintr-o ploscă, iar grecoaica dormea chircită la picioarele lui.

Mulțime ca aceea care urmă plângând coșciugul doamnei Safta, nu se mai văzuse vreodată la Câmpulung. Slujba de înmormântare fu cântată de patru popi, iar în toate bisericile din târg bătură clopotele ca la sâmbăta morților.

La trei zile după înmormântare, Smaranda vru să plece cu șareta la Fundata. Vizitiul o privi înfricoșat și-i spuse răsucindu-și încurcat cușma în mâini:

- Jupâniță, cu iertare să-mi fie, dar boierul a zis să nu cumva să-i ies din vorbă grecoaicei, că altfel mă biciuie și mă gonește de la conac. Iară grecoaica a zis să nu mai înham calul la șaretă, până nu îmi poruncește ea.

Apoi șopti obidit:

- S-au ajuns veneticii și mișeii stăpâni pe moșia lu' conu' Novac și a jupânesei Saftă.

Fata îl bătu pe umăr și plecă drept către iatacul boierului. Acolo o întâlni pe grecoaică - aceasta îi stătea în cale cu mâinile în șolduri. Sânziana o împinse în lături fără o vorbă și deschise ușile iatacului. Dar boierul nu era acolo. Grecoaica îi spuse pe un ton veninos și satisfăcut în același timp:

- Boierul e plecat la curte, să-l vadă pe vodă. Cât e el plecat, a dat poruncă să orânduiesc eu moșia.

Smaranda se întoarse pe jumătate către ea.

- Atunci orânduiește-l pe Vasile vizitiul să înhame numaidecât șareta.

Grecoaica nu răspunse, iar fata se întoarse de tot către ea.

- Ai auzit?

- Am auzit fătucă. Dar nu cred că Vasile o să înhame vreo șaretă. Dumneata nu mai ai nicio vorbă de spus pe moșia asta. Îi fi fost dumneata jupânița de la studii de la Viena, dar acum nu mai ești decât o povară pentru boierul.

Apoi se apropie de ea și-i zise șuierat:

- Poate că vreodată boierul o să te ia de nevastă, dar nici atunci nu o să fii stăpâna mea și numai eu o să ...

Smaranda nu o mai ascultă ci îi dădu o palmă de-i clănțăniră măselele. Apoi o apucă de păr și o duse către ușă, ca să o arunce afară din odaie.

- Ajutooor, se apucă aceea să strige în grecește și, imediat, doi lefegii care fuseseră la arnăuție cu boierul, intrară pe ușă. O prinseră pe fată de coate și îi legară mâinile la spate, apoi o duseră în beci și o cetlură în funii de o bână groasă.

- Jupâniță Smarandă, se auzi o șoaptă în întunericul pivniței. Jupânițăăă!

Smaranda tresări și se trezi.

- Tu ești babă Agată?

- Eu sunt jupâniță. Doamne Dumnezeule, ce ți-au făcut mișeii, jupânița babei? Că jupâneasa Safta s-o fi răsucind în groapă.

- Lasă acuma babă Agată. Am o misie să-ți încredințez.

- Zi-i jupâniță ... orice mi-i cere ... numai să pot.

- Babo, du-te până la garnizoana de la Bran și caută-l pe căpitanul Panait și zi-i ce mi s-a întâmplat.

- Doamne Dumnezeule - răspunse baba închinându-se - păi îi cale de două zile, jupânița babei, iar dacă mă simte grecoica, apăi i-o spune boierului și ...

- Bine, atunci du-te numai până la Fundata și spune-i Chivei să se ducă la căpitan.

- Jupâniță, nu-i vrea mai bine să-l trimit pe Ion, rândașul? Că el ajunge numaidecât călare.

Smaranda fu imediat de acord, iar baba se duse să facă ce spusese, apoi se întoarse.

- Jupâniță ... ăăăă ... eu vreau să-ți spun o vorbă ... dar e mare taină.

- Spune babo.

- Jupâniță - începu baba cu voce plânsă - jupâneasa Safta n-o murit de moarte bună ...

- ... Zi-i mai departe, spuse Smaranda înmărmurită, când văzu că baba nu mai îndrăznește să zică nimic.

- Păăăi cum să-ți spui eu ... în noaptea când o murit, noi i-am pregătit patul ca de obicei și i-am adus o ulcea cu lapte ...

- Care "noi"? o întrerupse fata.

- Păi eu și cu Cătrina. Că noi o ajutam pe jupâneasă să mănânce, sau să se spele, sau să se culce ... așă ... iară în noaptea în care-o murit, Cătrina o auzit zgomot în iatacul jupânesei și m-a sculat și pe mine. Iar când ne-am uitat pe geamlâcul tindei, am văzut-o pe grecoică ieșind din iatac, ținând în mână ceva mare și bulbucată. De cum o dat colțul, Cătrina și cu mine am intrat în iatac să vedem dacă n-are jupâneasa nevoie de vreo ceva, că nu dormea sărăcuța decât vreun ceas în fiecare noapte. Și am găsit-o moartă - izbucni baba în lacrimi - moartă cu ochii deschiși către candelă.

Baba plânse câțva timp și - după ce se mai liniști - continuă:

- Cătrina o țipat și s-o jeluit până ce-o sculat tot conacul, iar atuncea pe loc, am uitat de grecoică ... din jalea aceea mare. Dară acuma, ne-am vorbit noi două ... și știm că din iatacul jupânesei lipsea o pernă pe care n-o luat-o niciuna din noi ... și perna asta o ținea grecoica în mână când o ieșit în noaptea aceea. Și să mă ierte Dumnezeu, jupâniță, dar dacă nu ea o înăbușit-o cu perna, atuncea de ce o luat-o din iatac? Noi zicem că perna o fi fost mușcată și însângerată. Iar dacă o găsit-o moartă pe jupâneasă, atunci de ce nu o strigat când o ieșit?

Smaranda nu scotea nicio vorbă. Cutremurată, își spunea că ceea ce auzea nu putea să fie adevărat, că doarme, iar acesta nu e decât un vis rău. Până la urmă întrebă cu voce răgușită neștiind dacă ea întrebare sau o străină care vorbea cu gura ei.

- Babo, nu ai nicio îndoială despre ceea ce spui? Tu și Cătrina sunteți gata să jurați în fața judei?

- Suntem jupâniță - răspunse baba cu voce sigură - om jura și-n fața lui vodă. Iar Cătrina mi-o spus că ea se duce mâine la arnăuție, să se sfătuiască împreună cu ibovnicul ei, care-i grăjdar la arnăuți. Nu i-ar mai ține pământul de haini și ucigași, încheie baba cu obidă.

- Babo, acuma du-te și vezi să nu te simtă cineva. Iară când o veni Gheorghită, tu și cu Cătrina veniți cu noi la arnăuție, că trebuie să-i pedepsim pe ucigașii mamei mele.

Baba Agata plecă, iar Smaranda se așeză - sau mai bine zis se prăbuși, amețită de ceea ce auzise. Niciuna din ele nu văzu silueta care se dezlipi de zidul beciului. Umbra se furișă până la iatacul grecoice, iar când se deschise ușa, o geană de lumină pâlpâitoare de la candelă căzu pe fața omului. Acesta era unul din cei doi foști arnăuți ai boierului.

A doua zi, grecoica dispăru de la conac, imediat după ce se întoarse boierul de la București. Împreună cu ea dispăru și unul dintre lefegii, iar printre slugi se șoptea că boierul le dăduse fiecăruia câte două pungi de galbeni, apoi îi trimisese înapoi la ei la Stanbul, în Fanarul grecesc.

Către seară, boier Rucăreanu se duse la pivnița unde era cetluită fata. Era beat, iar în mână avea o ploscă de țuică.

- Așa jupâniță Smarandă, zi nu ne mai înțelegem cu tine decât legată. Zi îi bați pe servitorii mei.

- Servitorii tăi și cu tine o să atârnați în furci, mișelule și hainule, pentru c-ați omorât-o pe mama mea.

- Ba nu jupâniță. Dacă cineva a omorât-o pe jupâneasa Safta, atunci eu nu am avut știință de aceasta. Iară cei care au făcut această faptă, au fugit de la conac și nu le dă nimeni de urmă.

Smaranda vru să răspundă, dar se vede treaba că era sugrumată de mânie.

- Lasă asta acum, jupâniță, că de altceva am venit eu să-ți vorbesc. Am primit dezlegare de la vodă și de la arhimandrit să te iau de nevastă, că nu ești fata mea de sânge. Chiar și vodă a zis că ar fi păcat să se despartă așa o moșie frumoasă ca aceasta și să mergem la județ să ne judecăm.

Răspunsul jupâniței Smaranda nu fu foarte lung, dar fu plin de cuvinte care nu se pot repeta. Boierul râse și se duse și o luă de bărbie.

- Jupâniță, jupâniță, cu vremea o să vezi că or să se schimbe toate acestea. După câteva zile numai cu pâine și apă, o să-ți vină mîntea la cap și o să mă rogi să te iau de nevastă.

Fata îl lovi cu piciorul, iar boierul ieși din pivnița cocoșat de durere și înjurând. De-abia după ce goli jumătate din ploscă i se mai potoli durerea și putu să adoarmă.

A doua zi pe după prânz, boierul se sculă cu o durere de cap grozavă. O strigă pe grecoaică să-i facă o cafea și numai după aia își aminti că aceasta plecase. Apoi se gândi să-l cheme la el pe fostul lui arnăut, să-i spună să pregătească arme și oameni ca să-l întâmpine pe căpitan cum se cuvine, dar atunci îi veni o idee care îl încântă: cum ar fi să se culce cu Smaranda? Atunci toate opreliștile s-ar risipi ca vântul, că fata, mai de rușine, mai văzând ce bărbat aprig era el, o să-l roage să o ia de nevastă. Dar amintindu-și de lovitura de picior primită cu o zi în urmă, îl chemă la el pe arnăut și-i spuse să caute niște sfoară și să îl urmeze. Cum intrară în pivniță, încercară să-i lege picioarele și să-i pună căuș, dar Smaranda se zbatu și țipă într-atâta, că toți servitorii se buluciră la ușa pivniței. Boierul scoase biciușca și-i alungă, apoi trânti ușa și o zăvorî. Tocmai când se pregătea să-și reia atacul, ușa zbură în țândări, iar o voce teribilă strigă:

- Ce faceți aici mișeilor?

Fata scoase un chiot de ușurare, înăbușit de căușul pe care îl avea în gură, iar în clipa aceea se auzi un foc de pistol și pivnița se umplu de fum. Când fumul se risipi, se putu vedea arnăutul trântit pe jos, fără cunoștință, cu boierul peste el țipând ca din gură de șarpe, iar căpitanul Panait bătându-l pe acesta din urmă cu latul sabiei. Căpitanul nu se opri decât când nu mai putu să miște brațul de oboseală. Boierul leșinase cu mult înainte de aceasta. Tăie cu sabia legăturile Smarandei, apoi o ajută să iasă din pivniță, cu o singură mână, că la cealaltă avea o rană mare de la pistolul arnăutului.

Ca un Făt-Frumos din povești, căpitanul o ajută pe fată să urce pe calul său și ieși încet din curtea conacului, uitându-se atent la slugile care nu îndrăzneau să se apropie.

- Bine ai venit draga dădachii, o întâmpină aceasta atunci când intră căpitanul cu ea de mână.

În lumina pâlپândă a lumânării, văzură că femeia avea ochii înrouați.

- Dădacă, maica e moartă, răspunse Smaranda cu lacrimile curgându-i șuvoi.

- ... știi, fata dădachii, răspunse aceasta înecându-se de plâns ... știi, cum să nu știi. Dumnezeu să-i odihnească sufletul ei bun. Iar Ion rîndașul mi-a mai spus că arnăuții și cu grecoica te-au legat în pivniță.

- Așa-i, dar Gheorghită a venit și m-a liberat, iar acum grecoica și un arnăut au fugit de la conac. Au omorât-o pe mama, dădacăăăăă.

Smaranda izbucni în hohote amare, urmată imediat de doică, iar bărbatul încercă fără prea mult folos să o consoleze. Până la urmă, când fata se mai liniști, căpitanul îi spuse:

- Smarandă, eu acuma plec. Mă duc să vorbesc cu popa să ne cunune. Și mă mai duc și să tocnesc o casă la Bran să avem unde sta. Iar când o să fii nevasta mea, eu o să mă ocup de pedepsirea ucigașilor mamei tale. Orânduirea județului o să ceară socoteală la arnăuția Câmpulungului, pentru că eu sunt slujbaș al județului, iar tu o să fii nevasta mea.

- Nu dragul meu, nu pleca acum noaptea. Stai aici și te odihnește, că nici noaptea trecută nu ai dormit, iar calul e și el obosit.

- N-ai grijă, iubita mea, că nu suntem chiar așa de obosiți.

Smaranda mai încercă să îl înduplece, dar căpitanul plecă până la urmă, spunându-i că, cu cât pleacă mai devreme, cu atât o să le rânduiască pe toate mai repede.

După ce îi plecă iubitul, Smaranda se ghemui fără somn în patul cel mare pe care doica îl ținea numai pentru fată.

La numai câțiva kilometri depărtare, calul căpitanului Panait începu să se clatine pe picioare și să șchioapete, iar stăpânul său înțelese că nu o să ajungă în noaptea aceea la Bran. În plus, rana de la pistolul fostului arnăut începea să-l săgeteze.

"Măcar să trag un pui de somn" își spuse, apoi deșelă calul și-l lăsă la păscut, iar el se așeză la poalele unui brad falnic și adormi numaidecât cu capul sprijinit pe șa, după ce-și legase mâna rănită la gât, cu năframa.

Pe la mijlocul nopții, Smaranda se sculă cu un țipăt.

- Ce-i draga dădachii? o întrebă aceasta, căci se trezise de câțva timp și asculta înfricoșată vorbele și gemetele fetei. Că de-o vreme 'ncoace tot gemi și zici "ferește-te că vine".

- Dădacă, am avut un vis rău și vreau să plec chiar acum. Unde sunt făcliile?

- Draga dădachii, unde să pleci noaptea? Nu a fost decât un vis. Culcă-te la loc draga mea, că până dimineață l-îi uita!

- Dădacă - răspunse fata - nu e vreme. Zi-mi unde sunt făcliile!

- Apăi fata dădachii, sunt două în casa de lemne, cu capetele în găleata cu untură. Iar amnarul și iasca sunt lângă sobă. Dar nu pleca draga dădachii cu putere asupra nopții, că-s multe fiare ... la munte nu-i ca la târg.

După ce se chinui oleacă să aprindă o făclie, Smaranda plecă grăbită, în pofida sfaturilor doicii.

Pe căpitan îl trezi un nechezat și un fornăit. Era încă noapte adâncă, iar când deschise ochii își văzu calul în lumina lunii, în mijlocul poienii. Se răsuci pe o parte, căci nu dormise prea bine, pe pământul tare, iar mâna rănită îl durea și mai rău. Dintr-odată, o pală de vânt suflă dinspre pădure, iar calul își smuci capul în sus și se uită drept către stăpânul lui, apoi fornăi și se întoarse, luând-o la galop.

Gheorghe sări în picioare și vru să tragă sabia, dar era prea târziu: ursul era deja asupra lui. Îi înfipse ghearele între umăr și gât, iar căpitanul reuși să scoată sabia din teacă și să-i facă o tăietură adâncă în labă. Animalul răcni de se cutremurără brazii, iar omul îi înfipse sabia în piept chiar în clipa în care ursul îl lovi cu ghearele celeilalte labe, aruncându-l de-un stângen în aer. Căpitanul se mai târî câțiva pași, apoi se prăbuși sfârșit.

Ușa casei doicii sări în lături cu un trosnet teribil, iar boier Rucăreanu intră cu o făclie într-o mână și un pistol în cealaltă. Dădu făclia unuia din arnăuții care îl urmau, apoi îi puse doicii o mână în gât și răcni:

- Unde sunt!? Unde e mișelul acela, care îndrăznește să mă amenințe și să mă bată la mine în casă? Și stricata aceea care îmi nesocotește poruncile! Unde sunt?!?! răcni el din nou.

- Au plecat, răspunse doica gătuit. Au plecat ieri seară și acum or fi deja ajunși la Bran, iar căpitanul Panait o să se întoarcă numaidecât cu ostașii, să te judece, boierule, că ai omorât-o pe stăpâna mea și ai oropsit-o pe jupâniță. Dumnezeu să te ierte, că eu cred că mâine ai să atârni în furci.

- Minți spurcato, că nu ar fi avut vreme.

Și o lovi pe doică peste față cu pistolul, iar aceasta se prăbuși înapoi pe pat.

- Încălecarea - strigă boier Rucăreanul - mișeii nu sunt departe. Zece galbeni fiecăruia dacă îi ajungem din urmă - douăzeci dacă îi prindem înainte de prânz. Dară nu vă risipiți, că proclerul acela e ca lupul încolțit și să nu încercați să-l găbjiți câte unul, că vă căsăpește pe toți, chiar dacă e rănit.

Arnăuții încălecară și porniră ca vântul, încrâncenați de răsplata promisă de boier, dar și de frica lui Panait, pe care toți îl știau drept viteaz fără pereche. Luna făcea să le sclipească armele cu săgetări reci de argint.

Smaranda auzi un strigăt îngrozitor și o luă la fugă imediat către locul dinspre care se auzea. Ajunse în poiană suflând din greu și acolo ce-i fu dat să vadă? Iubitul ei, prăbușit cu fața în sus și ochii deschiși către cer, iar lângă el un urs uriaș care horcăia cu ultimele suflări. Aproape că leșină când văzu acestea, dar se îndreptă numaidecât. Aprinse a doua făclie și se așeză în genunchi lângă el luându-i capul în brațe, apoi rupse o cârpă din fustă și îi șterse fața însângerată.

- Iubitul meu - îi spuse ea cu sufletul sfâșiat - să nu mori. Dacă tu mori, atunci nici eu nu mai am pentru ce să trăiesc. Să nu mori, iubitul meu.

Dar acesta nu-i răspundea - cu răsufarea tăiată, era cuprins de umbrele morții. Cu coada ochiului, Smaranda văzu o siluetă trecând prin lumina lunii care se pleca înspre apus.

Boier Rucăreanul gonia înaintea arnăuților, pe calul lui arab pe care-l primise în dar de la vodă. Nemaiauzind tunetul copitelor celorlalți, își întoarse capul și, văzându-i în lumina pâlpâitoare a făcliilor opriti în urma lui, întoarse calul și se duse la ei.

- Ce-i, de ce v-ați oprit?

- Boierule, am auzit un zgomot ca un strigăt și o horcăială. Acum nu le mai aud, dar parcă ar fi venit dintr-acolo.

- Descălecați - zise boierul cu voce înăbușită - legați caii și veniți după mine.

Cu pași furișaji, se apropiară de poiana unde se petrecuse acea tragedie.

Smaranda se întoarse înspăimântată și o văzu pe vrăjitoarea aceea nebună, care era mama doicii.

- Salvează-l - strigă ea târându-se în genunchi la picioarele vrăjitoarei - salvează-i viața și îți dau tot ce dorești. Orice ... cere-mi orice, numai să-l salvezi.

Bătrâna îi puse pe umăr mâna ei ca o ghiară uscată și-i răspunse șoptit:

- De acolo unde este, de-acum nu mai poate să vină înapoi ...

- Nu - o întrerupse Smaranda - trebuie să poți să faci ceva. Mi-ai prorocit că iubirea mea o să dăinuiească în veacul veacului.

Vrăjitoarea o privi o clipă, apoi scoase piatra ei neagră din vârful toiagului și o ținu în mână.

- Fată dragă, iubitul tău e dus într-un loc de unde nu se mai poate întoarce întreg. Dar eu pot să iau ce viață puțină mai rămâne în ursul ăsta și să o pun în el ...

- Pune-o! o întrerupse din nou fata.

- Dar n-o să mai fie nici om întreg, nici urs întreg. Ziua om și noaptea urs, iar când o să fie urs, o să-ți fie teamă și o să fugi de el.

- Nu o să fug. Fă-mă și pe mine ca el. Ziua femeie, iar noaptea ursoaică.

Vrăjitoarea o privi câteva clipe încruntată, apoi înclină din cap în semn de încuviințare. Luă tărtăcuța de apă a fetei și pe cea a căpitanului și le umplu la izvorul care gălgâia dintr-o stâncă la marginea poienii.

- Jupâniță, eu am să vă fac la amândoi câte o licoare, ca să vă schimbați în lighioane. Apoi să pui în licoarea iubitului tău câțiva peri ai ursului ăstuia și să i-o dai să bea. Dar în licoarea ta, să pui părul altui urs, că nu poate fi tot ăsta.

- Am la conac un pui de urs, pot să pun perii lui?

- Poți, dar se poate să fie și altă lighioană. Căci aceea de-ai s-o pui, în aceea ai să te prefaci noaptea. Dar vezi să nu care-cumva să bei licoarea ziua, că altfel noaptea ai să fii femeie, iar ziua urs.

- Nu mai e vreme de vorbă. Fă licoarea!

Vrăjitoarea ridică piatra într-o mână și tărtăcuțele de apă în cealaltă. Cu o vrajă șuierată își uni mâinile, iar din piatra ei țâșni o lumină neagră, care făcu să sclipească albul ochilor și iia Smarandei. Înfricoșată, aceasta își întoarse fața către pământ. După un trosnet încrâncenat, o liniște împietrită se lăsă peste toată firea, iar fata ridică ochii. Vrăjitoarea dispăruse, iar în urma ei nu mai rămăseseră decât tărtăcuțele de apă. Fata luă înfrigurată una din ele, apoi smulse câteva fire de păr din blana ursului - care de-acum nu mai sufla - și le puse în apă. Îi ridică iubitului ei capul și îi duse tărtăcuța la gură, dar acesta nu mai mișca nici el. Licoarea pe care i-o turna, îi curgea înapoi prin colțurile gurii. Atunci Smaranda strigă de disperare și de durere:

- Bea iubitul meu! Bea! Nu se poate să mori, nu te las să mori. Eu sunt a ta, iar tu ești al meu și nu o să ne despărțim niciodată. Bea!

Mișcându-i fălcile și beregata, Smaranda îl făcu să bea câteva picături, apoi căpitanul sorbi ce rămăsese dintr-o înghițitură. Se prăbuși imediat zguduit de tremurături, cu o spumă albă apărându-i pe buze. Ursul începu și el să tremure, iar o ceață albastră păru să-i iasă din piept și să intre în pieptul căpitanului Panait. În câteva clipe, aburul acela dispăru, iar odată cu el se făcu nevăzut și ursul.

Smaranda își făcu o cruce și se apropie temătoare de iubitul ei, care era acum înconjurat de o negură deasă, prin care lumina lunii apunânde nu pătrundea. Imediat negura se risipi, iar în locul ei, fata văzu un urs uriaș, o fiară sălbatică a pădurii. De cum îl văzu țipă îngrozită, iar ursul o rupse la fugă, către pădurea întunecată.

- Uite-o - strigă boier Rucăreanul - uite-o pe ticăloasă. Puneți mâna pe ea și țineți-vă unul lângă altul, că și mișelul o fi pe-aproape.

Smaranda scoase un nou țipăt, apoi înșfăcă cea de a doua tărtăcuță și o luă la fugă pe urma ursului, prin întunericul nopții și al pădurii.

- Gheorghită - strigă ea din rărunchi - Gheorghită ajută-mă!

Dar își dădu seama că iubitul ei nu poate să o ajute înainte să se crape de ziuă. Atunci încetă să strige și își înteeți fuga, cu arnăuții și boierul după ea. Alergă așa până ajunse la Stânca Vulturului și începu să urce pe ea, agățându-se cu unghiile. Următorii se adunară râzând în jurul stâncii, cu făcliile în mâini, iar boierul îi strigă:

- Unde mai fugi acum jupâniță? Nu-i vrea mai bine să cobori? Că avem să facem nuntă mare.

Dar fata nu-i răspunse, ci continuă să urce plângând până în vârful stâncii, unde se găsește doar un cuib de vulturi, părăsit. Văzând că nu mai are scăpare Smaranda își spuse: "nu-mi trebuie neapărat să fiu ursoaică, pot să fiu și vulturiță. Doar să fiu împreună cu iubitul meu, asta-i tot ce vreau."

Așa că fata luă una din penele care zăceau uitate în cuib și o puse în tărtăcuță, pe care o duse la gură și bău înfrigurată. Dar chiar în clipa în care bea ultima picătură, întâia rază a soarelui răsărind căzu pe fată, care se transformă într-o vulturiță frumoasă, albă, cu ochi albaștri. Își îndreptă privirea către cer, apoi zbură de pe stâncă, bătând maiestuos din aripi.

Văzând aceasta, boier Rucăreanul scoase pistolul și trase după ea, dar nu o nimeri. Arnăuții traseră și ei, însă niciunul nu avu mai mult noroc decât boierul. În timp ce își încărcau la loc pistoalele, un mormăit amenințător se auzi din pădure, dar în locul ursului la care se așteptau, îl văzură pe căpitanul Panait, care alerga răcnind către ei, cu sabia ridicată. Boierul și arnăuții nu mai avură timp să-și încarce pistoalele, așa că o luară la fugă cu toții. Căpitanul îl ajunse din urmă pe boier și, luându-l de spatele caftanului, îl duse până la marginea prăpastiei, iar el se opri chiar pe buză. Boierul căzu strigând și bălăbănindu-și mâinile; se duse așa și se prăbuși în fundul prăpastiei. Din strigătele lui nu se mai auzeau de-acum decât ecourile.

Boier Rucăreanul muri așa cum trăise: temut sau urât de toți cei din jurul lui, iar după moarte, rămase neîngropat.

Arnăuții, văzându-l mort pe boier, iar pe căpitan oprit pe marginea prăpastiei cu vulturița albă pe umăr, se întoarseră grăbiți la caii lor și plecară la Câmpulung, luând cu ei armăsarul boierului drept plată.

Cei doi iubiți trăiesc până în zilele noastre ... iar dacă cineva vede undeva în depărtare un voinic mândru, să se uite bine în jur, că vulturița albă nu e prea departe: fie îi e așezată pe umăr, fie zboară pe deasupra lui. Dar noaptea, vulturița se schimbă într-o fetișcană frumoasă ca lumina soarelui, iar el în urs.

Doar la răsărit și apus se văd pentru o clipă, amândoi ca oameni și de-abia au vreme să schimbe un sărut cu dor, că unul din ei se preface în animal.

Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus poveste-așa.